

Pit
CULTUURWIJZER

**PROJECTPLAN
CMK4**

“Cmk speelt een essentiële rol in het bevorderen van de culturele en creatieve ontwikkeling van kinderen, het verminderen van ongelijkheid en het ondersteunen van leraren. Het is een investering in de toekomst die zich op vele manieren terugbetaalt.”

Jasper Kuntzelaers, gedeputeerde cultuur,
mobiliteit en landbouw van de Provincie Limburg

INHOUD

1. **SAMEN-
VATTING**
pagina 6

3. **REFLECTIE**
pagina 10

6. **KENNIS-
DELING**
pagina 30

9. **BEGROTING**
pagina 36

2. **INLEIDING**
pagina 8

4. **ACTIVITEITEN
2025–2028**
pagina 18

7. **MONITORING
& EVALUATIE**
pagina 32

8. **PLANNING**
pagina 34

10. **BIJLAGEN**
pagina 40

5. **SAMEN-
WERKING**
pagina 28

Het projectteam, v.l.n.r.: Denise Knubben, Suzanne Reuvers, Patrick Letterle, Gina Deckers, Ghislaine Hendriks.

SAMENVATTING

In voortzetting van het vruchtbare groeiproces dat in 2016 is gestart, waarbij cultuuronderwijs is gezaaid, ontkiemd en tot bloei gebracht, presenteren wij ons plan voor de komende vierjarige periode van Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK).

Dit vierjarige CmK programma bouwt verder aan het proces van zaaien, ontkiemen en verzorgen van CmK op scholen in Parkstad. Als projectteam zijn we kritisch en blijven we vasthouden aan de ingezette koers van coaching, scholing en kennisdeling waarbij het onderwijs-, culturele- en politieke veld, ieder vanuit zijn eigen kracht, werkt aan een kwaliteitsverbetering. Vanuit deze inzet blijven we onze missie nastreven: Het duurzaam verankeren van cultuuronderwijs binnen de eigen identiteit van elke school, om zo alle leerlingen in Parkstad optimaal te stimuleren in hun culturele ontwikkeling.

Dit projectplan is tot stand gekomen door gesprekken met betrokken educatief medewerkers, beleidsambtenaren, combinatiefunctionarissen en leerkrachten die de regio, met zijn leerlingen, als geen ander kennen. In een regio waar kansenongelijkheid een van de grootste uitdagingen is, is de motivatie bij eenieder om dit te veranderen, ontzettend groot. We zijn ervan overtuigd dat we met het verbeteren van de kwaliteit van cultuureducatie onze leerlingen meer kansen kunnen bieden en hun horizon verbeteren.

Het plan omvat een terugblik op de behaalde resultaten van de afgelopen jaren en schetst onze aanpak en werkwijze voor de komende periode, inclusief begroting en planning, als een levendig bewijs van onze vastberadenheid om dit doel te bereiken. In de vierde CmK

periode zal verder worden ingezet op het borgen van cultuuronderwijs. De rol van Pit Cultuurwijzer als expertisecentrum voor cultuuronderwijs zal verder worden afgestemd op de veranderde behoeftes van het werkveld. Focuslijnen zullen zijn: Coaching & begeleiding, bijeenkomsten & kennisdeling, cursusaanbod en het aanjagen & initiëren van co-creaties. Door Pit Cultuurwijzer als expertisecentrum te positioneren wordt het voor scholen en partners duidelijker waar de intermediairs mee kunnen ondersteunen. Met de aanstaande curriculumherziening en de actualiteit van het vak burgerschap zijn er de komende jaren voldoende kansen om cultuuronderwijs een vaste plek te geven in het lesprogramma van scholen. Pit Cultuurwijzer zal dan ook actief de scholen en culturele partners in haar regio benaderen en begeleiding van intermediairs aanbieden. De banden tussen de CmK-penvoerders en het Huis voor de Kunsten Limburg zijn in de afgelopen periode verder versterkt, waardoor duurzame samenwerkingsverbanden en projecten meer in gezamenlijkheid zullen worden opgepakt.

De reeds aangesloten partners en scholen zullen blijvend worden geïnformeerd, geïnspireerd en geactiveerd om hun cultuuronderwijs (aanbod) te blijven (door) ontwikkelen, omdat wij geloven dat cultuureducatie zal bijdragen aan de groei en talentontwikkeling van leerlingen. Deze nieuwe generatie zal met hun diverse talenten uiteindelijk bijdragen aan het opbloeien van de regio. Pit Cultuurwijzer is aanjager, belangenbehartiger, begeleider en bewaker van kwalitatief cultuuronderwijs voor scholen.

Het team van Pit Cultuurwijzer
Gina, Patrick, Ghislaine, Suzanne en Denise

2.

INLEIDING

In 2016 werd Pit Cultuurwijzer opgericht om namens SCHUNCK als penvoerder invulling te geven aan de Cmk-regeling in Parkstad. Het werkgebied wordt gekenmerkt door de sociaaleconomische erfenissen uit het mijnverleden. Het bevorderen van de kwaliteit van cultuuronderwijs kan niet los worden gezien van het bevorderen van gelijke kansen voor leerlingen die hier opgroeien.

De zeven gemeentes in de regio hebben elk een uniek karakter. Door de verschillen in schoolpopulaties en de culturele infrastructuur in de afzonderlijke gemeentes, wordt maatwerk van Pit Cultuurwijzer gevraagd. Als penvoerder probeert Pit Cultuurwijzer gezamenlijke culturele en onderwijskundige uitdagingen op Parkstadbreed niveau aan te pakken. Partners uit het onderwijs en culturele veld onderschrijven de signalerende en verbindende rol van Pit Cultuurwijzer. Ondanks deze overkoepelende functie, houden we ook oog voor de individuele wensen en verschillen tussen de gemeentes.

Het onafhankelijke projectteam van Pit Cultuurwijzer stimuleert talloze samenwerkingen tussen onderwijs en het culturele veld. Door het signaleren van kansen kan Pit Cultuurwijzer partijen met elkaar verbinden. Relevante ervaringen en ontwikkelingen worden gedeeld in bijeenkomsten of werksessies, waardoor het onderwijs deze kan vertalen naar de klas. De begeleiding van Pit Cultuurwijzer bij het vormen van een visie op cultuur heeft ertoe geleid dat scholen bewustere keuzes maken in hun activiteiten. Het is nu belangrijk om scholen verder te ondersteunen bij het versterken van hun cultuuronderwijs, van visie naar praktijk.

De aanstaande curriculumherziening en vakken zoals burgerschap en persoonsvorming bieden kansen om nieuwe scholen te bereiken. Daarnaast zal de nieuwe positionering als expertisecentrum en bijbehorende laagdrempelige diensten bijdragen aan de bereikbaarheid van Pit Cultuurwijzer voor het onderwijs. Dit omvat bijeenkomsten, co-creatie mogelijkheden, cursussen, (online) communicatie en het delen van voorbeeldprojecten. Het cursusaanbod voor deskundigheidsbevordering, voor zowel leerkrachten als medewerkers uit de culturele sector, is de afgelopen Cmk-periode al uitgebreid. Dit heeft niet alleen als doel om cultuuronderwijs kwalitatief te verbeteren, maar ook om de deelnemers te inspireren. Er zal meer worden samengewerkt op provinciaal niveau en er zijn nieuwe partners in het werkveld bijgekomen, zoals cultuurcoaches in verschillende gemeentes en coalities vanuit de regeling School & Omgeving.

Pit Cultuurwijzer wil de positie als kenniscentrum voor cultuureducatie verder uitbouwen. Het uitbreiden van het netwerk en aansluiting bij coalities zoals de Gezonde Basisschool van de Toekomst en de Gelijke Kansen Alliantie kunnen hieraan bijdragen.

Hoewel Pit Cultuurwijzer veel aanjaagt, hebben we voor échte verandering al onze partners uit het werkveld nodig: de zzp'er die advies zoekt, de culturele instelling die meedenkt in nieuwe programma's, de school die hulp vraagt om het team te inspireren en de gemeente die ons betreft bij nieuw beleid. Zij zijn degenen die de veranderingen tot nu toe hebben waargemaakt. Bedankt!

3.

REFLECTIE

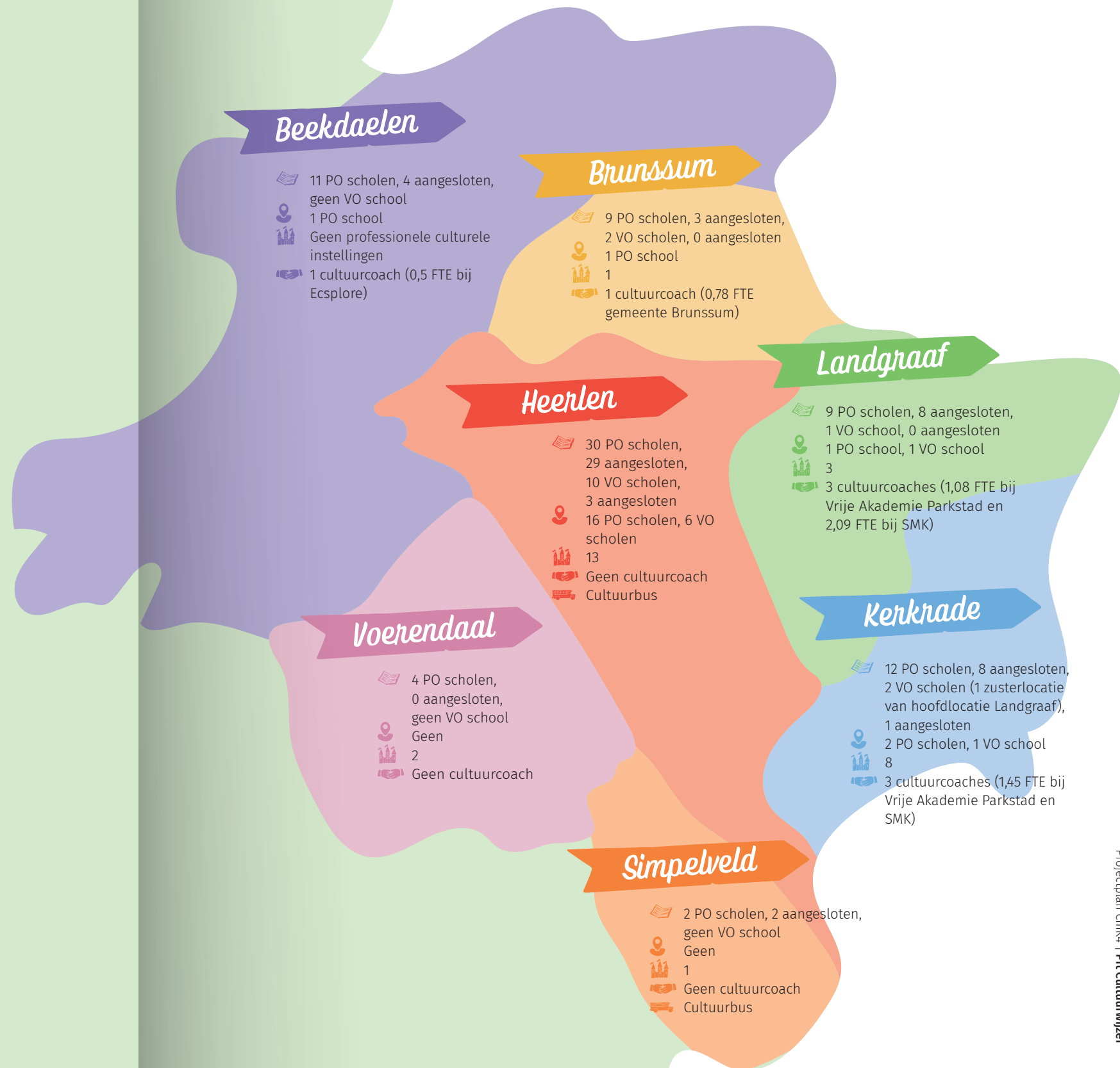
Op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit

3.1 Een analyse van de positie van cultuureducatie binnen de regionale context

De regio Parkstad bestaande uit 7 gemeentes en vormt een divers werkgebied. De regio omvat zowel kleine rurale gemeente, als middelgrote en grote stedelijke gemeentes met een rijke culturele infrastructuur. Pit Cultuurwijzer legt verbindingen over de gemeentegrenzen heen, maar levert hierbinnen maatwerk.

Er zijn per gemeente verscheidene partners waar de intermediairs van Pit Cultuurwijzer mee samenwerken, denk aan cultuurcoaches, een wisselend cultureel aanbod, verschillende schoolbesturen, grens overstijgende bibliotheken en overheidsregelingen zoals School & Omgeving die niet voor alle scholen van toepassing zijn. Daarom beginnen we dit hoofdstuk met een analyse van de huidige stand van zaken per gemeente.

- Legenda**
- Onderwijs
 - Aantal scholen die gebruik maken van School & Omgeving
 - Culturele veld
 - Cultuurcoach
 - Cultuurbus

STAND VAN ZAKEN CMK ANNO 2024

De CmK 3 periode kende veel uitdagingen, mede door de COVID-uitbraak en de bijbehorende lockdowns die het iedereen hard hebben geraakt. In het onderwijs verschoven de accenten naar de basisvaardigheden, waarbij de NPO-gelden werden ingezet om de onderwijsachterstanden weg te werken. We zagen projecten en co-creaties die op de lange baan werden geschoven en culturele partners die moeite hadden om overeind te blijven. Maar er ontstonden ook mooie, nieuwe kansen: Cultuur zorgde voor verbinding en verbroedering. Cultuur diende als middel om kansengelijkheid te bevorderen. Thema's zoals burgerschap gaven cultuureducatie een stevigere plek in het onderwijsprogramma. Middelen uit de regeling School & Omgeving boden scholen extra mogelijkheden om te investeren in cultuur(onderwijs). De afgelopen CmK-periode bood ook ruimte voor verdieping en verankering van cultuuronderwijs, voor groei in nieuwe contacten en doorontwikkeling van Pit Cultuurwijzer. Mede door de veranderende maatschappij, maar ook door de gevorderde positie van de scholen (die zich verder in het visietraject bevinden), transformeerde afgelopen periode ook de rol van de intermediairs van Pit Cultuurwijzer: Van begeleiding en coaching bij voornamelijk visietrajecten, naar verbinder tussen verschillende partijen binnen én buiten onze regio. Hierdoor intensiverde de samenwerking met alle betrokken partners. Dit vraagt om een duidelijke(re) positionering van Pit Cultuurwijzer. Met de groei van het aantal cultuurcoaches, de komst van coördinatoren School & Omgeving, werkgroepen Gezonde Basisschool van de Toekomst en bovenschoolse burgerschapsondersteuners, is het voor scholen lang niet altijd duidelijk meer bij welke partner zij terecht kunnen. CmK in Parkstad staat dus absoluut niet stil. We lichten graag nog een aantal ontwikkelingen per werkgebied uit:

ONDERWIJS

Een groot deel van de scholen uit spoor 1 (35) maakt al jaren gebruik van de coaching en begeleiding van de intermediairs van Pit Cultuurwijzer. Er zijn stappen gezet in het visietraject (voormalig traject De CultuurLoper) waardoor de focus van scholen verschuift naar de uitvoering, in de vorm van activiteitenplanning. Ook de spoor 2 scholen (14) die al langere tijd samenwerken met Pit Cultuurwijzer kiezen nu gericht activiteiten die passen bij hun visie en ambities op het gebied van cultuur. Deze verschuiving vraagt een ander soort begeleiding van de intermediairs. Het aantal contactmomenten met scholen vermindert over het algemeen. Wanneer zich een vraag, project of samenwerking met culturele partner aandient, kan dit contact voor een bepaalde periode weer intensiever zijn. De afgelopen periode is gebleken dat scholen de weg naar Pit Cultuurwijzer weten te vinden door op eerder omschreven momenten contact op te nemen met onze intermediairs. Voor de intermediairs van Pit Cultuurwijzer is het zaak om met de scholen in contact te blijven, ook al is er niet altijd een concrete vraag. Tevens zijn praktijkgerichte tips, trainingen, voorbeeldprojecten van culturele partners, informatie over (regionale) regelingen en good practice ervaringen van andere scholen tools die de intermediairs helpen in het ondersteunen van scholen. Want naast de stappen die scholen de afgelopen periode hebben gezet met Pit Cultuurwijzer, toont het veld ook barsten. Het personeelstekort, de slechte PISA-scores, focus op basisvaardigheden en regelingen zoals School & Omgeving (31 scholen), vragen veel van leerkrachten binnen het basisonderwijs. Hierdoor is er niet altijd (voldoende) aandacht voor de doorontwikkeling van het cultuuronderwijs. De vraag om meer ontzorging en kant-en-klare activiteiten/producten is duidelijk hoorbaar. Het is de taak van Pit Cultuurwijzer om hier in mee te bewegen, zonder in te boeten aan kwaliteit en duurzaamheid.

“Door het netwerk van Pit Cultuurwijzer zijn er voor ons nieuwe deuren opengedaan. Zo zijn we in contact gekomen met partijen die we daarvoor moeilijker of helemaal niet bereikten. Daarnaast hebben we ook een stuk erkenning gekregen van Pit Cultuurwijzer. Het is als startend cultuurbedrijf moeilijk om je kwaliteit en meerwaarde te bewijzen en het gaat al snel alleen over de prijs en niet over de inhoud”

Igor Dekkers – Tinkers Guild

CULTURELE VELD

Het culturele veld in Parkstad raakt steeds meer verweven tot een netwerk. De afgelopen periode toonden zij de bereidheid om de verbinding met elkaar aan te gaan. Een grote stap voor de regio, gezien de versnipperde situatie als startpunt aan het begin van de CmK 2 periode. Voor de komende periode is het zaak om thema gebonden binnen de regio meer samen te werken, evenals kennis uit te wisselen.

De ontwikkeling dat het onderwijs meer ontzorgt wil worden, wordt door het culturele veld herkend. Er wordt door veel partners gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deel te nemen aan de Cultuurbox. Hierbij kiezen scholen uit een menu twee activiteiten van diverse culturele partners voor het hele schooljaar. De Cultuurbox levert voor de culturele partners een groot bereik op, echter zou divers en kwalitatief cultuuronderwijs een leerling meer mogen opbrengen dan twee activiteiten. Pit Cultuurwijzer blijft dan ook met de Cultuurbox aanbieder (en culturele partners en scholen) in gesprek als aanjager van een breder cultureel aanbod voor leerlingen. Culturele partners zien de afgelopen jaren de (grotere) individuele projecten op scholen teruglopen. Hiervoor in de plaats komen steeds vaker aanvragen, gestimuleerd door de gelden van de regeling School & Omgeving, om korte momenten in het lesrooster (tussen- en naschools aanbod) van de school te vullen door het inzetten van vakdocenten van culturele partners. De feedback van culturele aanbieders is dat zij juist geen versnippering van ureninzet zouden willen, maar geclusterde lestijd om voor een langere tijd met leerlingen aan de slag te kunnen. Het is nog zoeken naar een structurele manier van samenwerking op dit gebied, waarbij de inhoud van de lessen ook aansluit bij de cultuurvisie van de school. Hierin is een rol voor Pit Cultuurwijzer weggelegd om als verbinder tussen alle betrokken partijen. De eerste overkoepelende gesprekken met schoolbesturen en School & Omgeving coalities zijn, tijdens het schrijven van dit plan, gepland. Het project Meer Harmonie in de Samenleving is een goed voorbeeld wanneer het gaat om het structureel inbedden van cultuur, in dit geval muziekonderwijs, in het lesprogramma. Hierbij wordt de samenwerking met lokale muziekverenigingen opgezocht en geven vakdocenten muzieklessen in de klassen onder schooltijd. Middels een co-creatie zijn de intermediairs vanaf het begin van dit project betrokken en wordt er gezamenlijk geëvalueerd. Pit Cultuurwijzer heeft culturele partners benaderd om cursussen te ontwikkelen voor leerkrachten, omdat wij kansen zien om hen deskundiger te maken op het gebied van diverse kunstvakken.

In de afgelopen CmK-periode zijn de erfgoedinstellingen in de regio intensief begeleid in het project Reizen in de Tijd om onder ander hun activiteitenaanbod te (her)ontwikkelen en vrijwilligers op te leiden. Zo hebben Kasteel Hoensbroek, Museum De Schat van Simpelveld, de Botanische Tuin, Thermenmuseum, SCHUNCK en Discovery Museum hun activiteitenaanbod doorontwikkeld. Dit heeft geleid tot veranderingen in de manier waarop de instellingen werken en hun aanbod voor scholen vormgeven.

In het kader van het bevorderen van leesplezier is Pit Cultuurwijzer ook een samenwerking met de bibliotheken de regio aangegaan. Tevens zijn er een tal van culturele partners die in hun aanbod/voorstellingen aandacht hebben voor dit thema. Het verbinden van deze partners en het verder ontplooiën van deze samenwerking met bibliotheken staat op het vizier van Pit Cultuurwijzer voor de CmK 4 periode.

POLITIEK

In de regio zijn er zeven gemeentes als partner voor Pit Cultuurwijzer, waarbij de zaken rondom cultuuronderwijs in sommige gevallen zowel met de beleidsmedewerker cultuur als met de beleidsmedewerker onderwijs besproken dienen te worden. Het vraagt van Pit Cultuurwijzer een werkwijze op maat, omdat de verschillen per gemeente groot zijn.

De komst van (nieuwe) cultuurcoaches in de regio en de veranderende vraag van het onderwijs, zorgt voor onduidelijkheid bij de betrokken partijen. De taakstelling van de cultuurcoaches overlapt gedeeltelijk met die van de intermediairs van Pit Cultuurwijzer. Het is zaak om op gemeentelijk niveau te zorgen voor een goede afbakening van taken en daarnaast ook voor voldoende uitwisseling onderling. Daarom is er in de gemeentes met een cultuurcoach (gemeentes Landgraaf, Beekdaelen, Kerkrade en Brunssum) een driehoeksoverleg gestart met de intermediairs van Pit Cultuurwijzer, cultuurcoaches en beleidsmedewerkers. Als Parkstadbrede partner zal Pit Cultuurwijzer hiernaast ook zorgdragen voor kennisdeling over de gemeentegrenzen heen, tussen cultuurcoaches en andere partners. Dit kan succesvolle projecten, werkwijzen of samenwerkingen betreffen, zoals bijvoorbeeld de CultuurBus. Deze busvervoerregeling van gemeente Heerlen en Simpelveld stelt basisschoolleerkrachten in staat om middels gratis busvervoer met hun klas een culturele instelling in de regio te bezoeken met als doel om drempels te verlagen en de kanselijkheid te bevorderden. Pit Cultuurwijzer blijft zich inzetten voor een uitbreiding van deze regeling binnen de andere gemeentes.

Binnen de regio Parkstad zijn er twee coalities die met in totaal 31 scholen gebruik maken van de regeling School & Omgeving. De betrokken gemeentes zijn partners van deze samenwerkingsverbanden, maar voor de CmK penvoeder is er nog geen actieve rol belegd. Het contact verloopt via de beleidsmedewerkers onderwijs van de gemeentes, maar nog niet rechtstreeks met de coalities. Pit Cultuurwijzer heeft de wens om gedurende de CmK 4 periode als gesprek- en kennispartner betrokken te worden in deze coalities. Op die manier kan er aan de tekentafel meegepraat en gedacht worden over de plannen op het gebied van cultuureducatie. Pit Cultuurwijzer ziet deze samenwerking tweeledig waarbij haar netwerk en kennis ingezet kan worden om de coalities te ondersteunen en de informatie van de plannen kan helpen bij het begeleiden van de scholen op individueel niveau. De betrokken gemeentes en coalities hebben aangegeven hier open voor te staan en de komende periode te gebruiken om deze samenwerking verder vorm te geven.

3.2 Reflectie op de doelstellingen en resultaten uit de vorige periode

Projectdoelstellingen CmK3	Stand van zaken anno 2024
Samen met het culturele veld en het onderwijs brengt Pit Cultuurwijzer ieder kind van Parkstad in aanraking met cultuureducatie;	De afgelopen jaren heeft Pit Cultuurwijzer aan deze doelstelling gewerkt door het inzetten van de visietrajecten op scholen. Steeds meer scholen zijn met dit traject gestart (70%), echter is er om verankering te bewerkstelligen nog meer tijd, coaching en begeleiding vanuit Pit Cultuurwijzer nodig.
Pit Cultuurwijzer zorgt samen met de scholen voor de verankering van cultuureducatie in de dagelijkse lespraktijk en vergroot hiermee het bereik van cultuureducatie in Parkstad;	Het grote aantal scholen dat het visietraject al heeft doorlopen, verlegt de focus naar een meer praktische modus van het inzetten van projecten en activiteiten. Hierdoor verandert de rol van de intermediair ook naar een meer praktijkgerichte aanpak, waarbij de visie als basis blijft bestaan.
Samen met het culturele veld, het onderwijs en gemeentes zorgt Pit Cultuurwijzer ervoor dat alle deelnemende kinderen kunst en cultuur maken, meemaken en beleven;	Om deze doelstelling te bewerkstelligen blijft Pit Cultuurwijzer op zoek naar culturele partners om het netwerk te verbreden en te verdiepen. Dit heeft onder andere geleid tot een investering en optimalisering van Parkstad CultuurWeb. De samenwerking met cultuurcoaches binnen de gemeentes draagt ook bij aan het realiseren van deze doelstelling.
Samen met het culturele veld en het onderwijs zorgt Pit Cultuurwijzer ervoor dat er passende activiteiten worden ontwikkeld voor de deelnemende kinderen;	Om het aanbod van culturele partners (beter) te laten aansluiten bij de wensen van het onderwijs, heeft Pit Cultuurwijzer ingezet op deskundigheidsbevordering van zowel het culturele veld als leerkrachten zelf. De provinciale samenwerking in de vorm van het programma SamenScholing, heeft geresulteerd in deskundigheidsbevordering van zzp'ers uit het culturele veld. Tevens heeft Pit Cultuurwijzer voor de regio Parkstad geïnvesteerd in een cursusaanbod voor leerkrachten op het gebied van kunst & cultuur disciplines. De ICC-cursus (zowel voor PO als VO) is hier ook een voorbeeld van. Daarnaast stimuleert Pit Cultuurwijzer samenwerkingen tussen culturele partners en scholen door middel van co-creaties.
Scholen, culturele instellingen en cultuurondernemers van Parkstad worden door Pit Cultuurwijzer begeleid tot een netwerk van deskundige en intensief met elkaar samenwerkende partners.	Pit Cultuurwijzer vervult een verbindende functie door bijeenkomsten te organiseren die het creëren van een netwerk stimuleren. De opgestarte samenwerking met bibliotheken is een voorbeeld van kansen zien en hierin actief partners met elkaar verbinden om projecten te initiëren.
Pit Cultuurwijzer is hét onafhankelijke kennis- en ontmoetingsplatform waar elke school en culturele instelling, culturele ondernemer en amateurvereniging van Parkstad gebruik van kan maken.	Het realiseren van deze doelstelling vraagt verdere positionering van Pit Cultuurwijzer in het veranderende werkgebied. Door de komst van nieuwe partners, stakeholders en regelingen vraagt dit een actieve positie-inname van Pit Cultuurwijzer voor de komende CmK-periode . Op provinciaal niveau zijn de penvoerders, samen met Huis voor de Kunsten Limburg, actiever naar buiten getreden en is er een overkoepelende samenwerking ontstaan.
Het bestaande logistiek netwerk, stappenplan en bijbehorend werkproces is verbeterd.	Het projectteam werkt volgens een ingebed werkproces dat zelfs door het wegvallen van de teamleider en medewerkers gehandhaafd kon blijven. Qua werkwijze in het onderwijs is de methode van De CultuurLoper afgelopen CmK-periode doorontwikkeld om beter te kunnen aansluiten bij de huidige situatie op scholen. In het Parkstad wordt de aanwezigheid van Pit Cultuurwijzer als vanzelfsprekend ervaren door de partners. De afbakening van taken en verdere positionering is een aandachtspunt.

CmK is geïmplementeerd in het onderwijs door middel van een integrale aanpak; • Er is met de reeds deelnemende scholen een actieve en duurzame band gerealiseerd; • Vijftien nieuwe scholen hebben een kwaliteitsverbetering doorgemaakt.	Er hebben op het moment van schrijven 56 scholen een samenwerkingsovereenkomst met Pit Cultuurwijzer, waarvan 7 scholen uit het voortgezet onderwijs (VO). De aandacht voor het VO heeft geresulteerd in betere contacten en een uitbreiding van aangesloten scholen. Deze doelgroep vraagt echter een andere aanpak van Pit Cultuurwijzer omdat daar het schoolsysteem anders is ingericht. In het primair onderwijs (PO) is het aantal scholen dat de intermediairs intensief begeleiden afgenomen. Dit laat zien dat scholen zelfstandig aan de slag kunnen, maar vraagt ook een herinvestering van Pit Cultuurwijzer in de komende CmK-periode om de contacten met deze scholen warm te houden , conform het tweesporenbeleid.
CmK is geïmplementeerd bij alle grote instellingen; • Bij alle grote instellingen in Parkstad zijn activiteiten beschikbaar op basis van de vermogens en de domeinen (Parkstad Limburg Theaters, Historisch Goud, Het Mijnmuseum, Stichting Muziekschool Kerkrade, Discovery Museum, Popschool Parkstad, SCHUNCK).	Er heeft een kwaliteitsverbetering, passend bij de individuele situatie per instelling, plaatsgevonden. Om het culturele aanbod (nog) beter te laten aansluiten bij thema's en het vernieuwde curriculum, zal Pit Cultuurwijzer hier de komende CmK-periode de focus op leggen.
Er zijn diverse netwerken ten behoeve van CmK; • ICC-netwerk: vier bijeenkomsten per jaar; • Netwerk educatief medewerkers: vier bijeenkomsten per jaar; • Netwerkbijeenkomst tussen onderwijs en culturele veld: twee bijeenkomsten per jaar; • Netwerkbijeenkomst met de gemeenten: twee bijeenkomsten per jaar.	Om het netwerk te onderhouden hebben de beoogde bijeenkomsten bijna allemaal plaatsgevonden. De diverse partners waarderen deze bijeenkomsten, volgens de monitoring van Pit Cultuurwijzer, zeer . Nieuwe netwerken zoals Parkstadbrede overleggen met cultuurcoaches en Pit Denklabs zijn verder geïntensiveerd.
Cultuureducatie is bij beide onderwijsbesturen verankerd in hun structuur; • ICC'ers zijn op clusterniveau verbonden c.q. ICC'ers zijn clusteroverstijgend verbonden.	Eén onderwijsbestuur is voornemens om cultuureducatie op te nemen in de schoolvisie; in relatie tot burgerschapsonderwijs. Op dit moment is het voor beide besturen geen optie om een bovenschoolse ICC'er aan te stellen. Pit Cultuurwijzer ziet echter kansen in het aanstellen van bovenschoolse- of cluster coördinatoren voor het School & Omgeving programma van de scholen.

Subdoelstellingen CmK3	Stand van zaken anno 2024
Subdoelstellingen tweesporenbeleid	De intermediairs blijven scholen vraaggestuurd begeleiden en coachen. Het her-activeren van “slapende scholen” vraagt extra inspanning voor de nieuwe CmK-periode. Daarnaast zal er extra inspanning worden geleverd in de werving van nieuwe scholen (spoor 2). De investering van de afgelopen periode in de VO scholen, zal worden gecontinueerd.
Subdoelstellingen professionalisering	Er heeft een uitbreiding van het cursusaanbod voor zowel het onderwijs (professionaliseringsaanbod) als het culturele veld (SamenScholing) plaatsgevonden. Tevens is er door middel van het project Reizen in de Tijd geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering van culturele partners. Pit Cultuurwijzer is voornemens deze lijnen voort te zetten, evenals het voorzetten van het opleiden van leerkrachten tot cultuurcoördinatoren, zowel PO als VO.
Subdoelstellingen verbinding van binnen- en buitenschools	De afgelopen periode heeft geleerd dat een structurele samenwerking met BSO's moeilijk te realiseren is. De werkwijze op BSO's vertoont dermate grote verschillen met het onderwijs dat eenzelfde aanpak niet mogelijk is. Daarnaast is er veel verloop in personeel om duurzaam te kunnen investeren in deskundigheidsbevordering. Echter blijft Pit Cultuurwijzer de mogelijkheden verkennen om samenwerkingen te realiseren. Hier zal wel minder focus op komen te liggen. De komst van de regeling School & Omgeving heeft grote impact in het werkgebied. Hierin zijn de eerste verkennende gesprekken met de coalities en scholen gevoerd, om te bekijken welke ondersteuning Pit Cultuurwijzer hierin kan leveren. Daarnaast is er een Parkstadbreed netwerk met cultuurcoaches opgestart om de activiteiten die ieder op scholen ontplooit, met elkaar te delen en te zorgen voor (meer) kennisdeling.
Subdoelstellingen regionale aandachtspunten	De regionale doelstellingen beogen borging van muziekonderwijs, bevordering van leesplezier en het ontplooiën van de mogelijkheden tot busvervoerregelingen via gemeentes. Pit Cultuurwijzer heeft hier stappen in gezet door projecten zoals Meer Harmonie in de Samenleving in de vorm van co-creaties te ondersteunen. Tevens zijn er samenwerkingen met regionale bibliotheken gestart waarin concrete projecten voor het onderwijs zijn ontwikkeld. Op het gebied van busvervoer is er een nieuwe gemeente gestart met een busvervoerregeling voor het primair onderwijs. Pit Cultuurwijzer blijft ook bij andere gemeentes de voordelen van een dergelijke regeling benadrukken.

4.

ACTIVITEITEN 2025–2028

In de vierde CmK periode zal met de inzet van alle activiteiten verder worden ingezet op het borgen van cultuuronderwijs. De rol van Pit Cultuurwijzer wordt steviger neergezet als expertisecentrum voor cultuuronderwijs. Hiermee zal wordt ingespeeld op de veranderde behoeftes en spelers in het werkveld. Focuslijnen van het expertisecentrum zullen zijn: coaching & begeleiding, bijeenkomsten & kennisdeling, cursusaanbod en het aanjagen & initiëren van co-creaties. Door Pit Cultuurwijzer als expertisecentrum te positioneren wordt het voor scholen en partners duidelijker waar de intermediairs mee kunnen ondersteunen. Met de aanstaande curriculumherziening en de actualiteit van het vak burgerschap zijn er de komende jaren voldoende kansen om cultuuronderwijs een vaste plek te geven in het lesprogramma van scholen.

4.1 De projectdoelstellingen

Het groeiproces naar duurzame borging van CmK in Parkstad, passend bij de gestelde doelen vanuit het Fonds, blijft ook de komende jaren de koers voor Pit Cultuurwijzer:

- Duurzame kwaliteitsverbetering van cultuureducatie door samenwerking tussen het onderwijs, te weten het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs, met de culturele omgeving. Aansluiting bij de curriculumvernieuwingen binnen het leergebied Kunst en Cultuur is hierbij voorwaardelijk voor de duurzaamheid;
- Het vergroten van de deskundigheid van zowel leerkrachten, docenten, culturele partners als penvoerders ten aanzien van cultuureducatie.

DUURZAME KWALITEITSVERBETERING

De inspanningen voor een duurzame kwaliteitsverbetering lopen als een rode draad door de werkwijze van Pit Cultuurwijzer. Daarbij zorgt het projectteam er samen met alle betrokken partijen voor dat er voldoende aansluiting is bij de curriculumvernieuwingen en het leergebied Kunst & Cultuur. De scholen hebben hierbij de regie. En waar in het verleden scholen niet deelnamen omdat het visietraject niet altijd paste bij de schoolontwikkelingen, ontstaan er door het nieuwe curriculum naar verwachting toch mogelijkheden om deel te nemen aan CmK. Er zijn meer mogelijkheden om scholen te begeleiden in duurzame kwaliteitsverbeteringen, hoe klein de stappen ook zijn. Los van een visietraject kan dit ook de professionalisering van een leerkracht zijn, actieve deelname in het netwerk of samen met een culturele instelling een co-creatie aanvragen. Hierbij vervullen de intermediairs een essentiële rol in de bewustwording van duurzame borging binnen de school. Het culturele veld kan ook een duurzame kwaliteitsslag maken. Bijvoorbeeld door bij de ontwikkeling van activiteiten eerder, en meer, afstemming te zoeken met scholen en aan te haken bij hun visie, actuele thema's en bestaande vakken zoals WO en Burgerschap.

HET VERGROTEN VAN DE DESKUNDIGHEID

Om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van alle betrokkenen, draagt Pit Cultuurwijzer bij aan het mogelijk maken van cursussen en bijscholing. Hierin wordt nadrukkelijk ook de samenwerking opgezocht met de andere Limburgse penvoerders. Zowel voor het onderwijs als voor het culturele veld is het voornemen om, op basis van behoefte, een cursusaanbod te realiseren.

Pit Cultuurwijzer streeft ernaar om dit via de volgende hoofddoelstellingen te bereiken:

Dag van de Onderwijsmedewerker (informatiemarkt Onderwijs in Beweging), SVO | PL, Stichting Voortgezet Onderwijs

“Cultuur verrijkt je leven. We komen op scholen waar kinderen nooit met hun ouders naar het theater, museum of bieb gaan. Als ze daar dan aan mogen proeven dan verhuimt dat hun blik zo ontzettend veel. Zo ontwikkelen ze hun eigen smaak.”

Ramona Smeets - leesconsulent SCHUNCK

HOOFDDOELSTELLINGEN

1. Samen met het culturele veld en het onderwijs brengt Pit Cultuurwijzer ieder kind en iedere jongere van Parkstad in aanraking met cultuureducatie;
2. Pit Cultuurwijzer zorgt samen met de scholen voor de verankering van cultuureducatie in de dagelijkse lespraktijk, conform het nieuwe curriculum, en stimuleert scholen om leerlingen in aanraking te laten komen met de verschillende kunst & cultuur disciplines;
3. Samen met het culturele veld en het onderwijs zorgt Pit Cultuurwijzer ervoor dat er passende activiteiten worden ontwikkeld voor de deelnemende kinderen (onder schooltijd);
4. Scholen, culturele instellingen en cultuurondernemers in Parkstad worden door Pit Cultuurwijzer begeleid tot een netwerk van deskundige en intensief met elkaar samenwerkende partners.
5. Pit Cultuurwijzer zorgt voor een cursusaanbod, passend bij de behoeften van de partners uit het onderwijs en culturele veld, om de deskundigheid in het werkveld te vergroten.

Facultatieve doelstelling: Het verbinden van binnen- en buitenschools om daarmee de culturele omgeving dichterbij de leerling en student te brengen.

6. Pit Cultuurwijzer zet zich in om de bestaande netwerken met elkaar te verbinden en neemt deel aan nieuwe netwerken, waaronder de School & Omgeving coalities, om de rol van expertisecentrum in de regio te kunnen vervullen.

Facultatieve doelstelling: Het ontwikkelen van integrale cultuureducatie in verbinding met andere vakken;

7. Pit Cultuurwijzer zet zich in om bij de ontwikkelingen binnen schoolbesturen aan te haken, en daarmee ook het onderwijs, en actief mee te denken in de verbinding tussen cultuureducatie en burgerschap.

RISICOANALYSE

Deze risicoanalyse is op basis van de doelstellingen gebaseerd:

- De werkdruk op scholen loopt verder op, waardoor er onvoldoende ruimte is om activiteiten/leerlijnen op het gebied van cultuureducatie (door) te ontwikkelen;
- Verschraving van de culturele infrastructuur waardoor leerlingen niet optimaal in aanraking kunnen komen met cultuur(educatie);
- Er zijn onvoldoende vakdocenten beschikbaar voor de uitvoer voor en met leerlingen, voor deskundigheidsbevordering en andere activiteiten. Daardoor moeten trajecten over een langere periode ingepland worden;
- Er zijn onvoldoende mogelijkheden om de verbinding tussen onder- en naschools te realiseren, waardoor er geen basis gelegd kan worden voor de toekomst;
- Het huidige team (of een deel van het team) stopt met werkzaamheden voor Pit Cultuurwijzer. Hierdoor moeten er nieuwe teamleden ingewerkt worden en moet de band met samenwerkingspartners opnieuw worden opgebouwd;
- Partners in regio werken onvoldoende samen om optimaal te kunnen profiteren van elkaars kennis waardoor er (ontwikkel)kansen voor scholen onbenut blijven;
- De uitkomsten van de landelijke en/of regionale verkiezingen zorgen op beleidsniveau voor andere keuzes die van invloed zijn op de gelden waar Pit Cultuurwijzer van wordt bekostigd.

Het is zaak om in de werkwijze waar mogelijk rekening te houden met, en te anticiperen op, scenario's wanneer bovenstaande risico's werkelijkheid worden. Dit kan onder andere door de lobby voor cultuur in de regio levend te houden, in gesprek te blijven met kunstvak opleidingen, deel te nemen aan netwerken om het belang van een doorlopende leerlijn in het onderwijs te stimuleren, waar mogelijk kennis te delen en initiatieven op dit gebied te steunen en bijeenkomsten te organiseren om partners samen te brengen.

WERKWIJZE & PROJECTTEAM

Het huidige projectteam bestaat uit zeven personen met ieder een eigen achtergrond en gedegen professionele kennis. Er zijn twee intermediairs onderwijs, één intermediair culturele veld en één intermediair politieke veld die het kernteam vormen. Zij vullen elkaar aan en versterken elkaar. De intrinsieke motivatie, het “waarom”, is belangrijk om de gezamenlijke visie en drive binnen het team te waarborgen. Naast de intermediairs bestaat het team uit een communicatie adviseur, projectcontroller en een projectleider.

De intermediairs vervullen vier rollen, maar bij iedere intermediair ligt, afhankelijk van het werkgebied (onderwijs, culturele veld en/of politiek), de nadruk ergens anders. De rollen zijn:

- Coach (van het groeitraject);
- Aanjager om bij de scholen en het culturele veld een kwaliteitsverbetering in gang te zetten;
- Verbinder tussen scholen, het culturele veld en politiek;
- Adviseur vanuit zijn/haar expertise, gericht op diverse doelen.

WERKWIJZE ONDERWIJS MIDDELS TWEEIPOREN BELEID

De intermediairs van Pit Cultuurwijzer werken zowel voor scholen uit het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs volgens het tweespoorbeleid. Binnen het tweespoorbeleid richt één spoor zich op het onderhouden van de scholen die reeds deelnemen. Het andere spoor focust zich op het bereiken van nieuwe scholen. Momenteel is 70% van de scholen uit het primair onderwijs uit de regio aangesloten bij Pit Cultuurwijzer. De scholen die zich aan het begin van de samenwerking bevinden, doorlopen het 4-fasen model waarbij er eerst een schoolbede visie en daaropvolgende ambities op cultuureducatie worden geformuleerd, waarna er een meerjarenplan en activiteitenplan worden ontwikkeld. De scholen die sinds de beginjaren samenwerken met Pit Cultuurwijzer, vragen een ander soort begeleiding. Hierdoor verandert de rol van de intermediair. Het creëren van draagvlak binnen schoolteams, ontwikkelen van een leerlijn, cultuur koppelen aan bestaande vakken of een samenwerking met culturele partner realiseren, zijn meer praktijkgerichte vraagstukken waar de intermediairs op scholen mee aan de slag gaan. Uit de monitoring van Pit Cultuurwijzer in de CmK-3 periode blijkt dat scholen tevreden zijn met de diensten van de intermediairs en deze in zekere zin als onmisbaar worden betiteld. Ook de scholen die minder intensief gebruik maken van de diensten van Pit Cultuurwijzer, geven deze feedback. Het is zaak ook deze scholen in het vizier te blijven houden, te informeren en waar nodig verder te begeleiden.

WERKWIJZE ONDERWIJS M.B.T. CURRICULUMHERZIENING

De komende CmK-periode biedt de curriculumherziening kansen om cultuuronderwijs een vastere plek te geven in het lesprogramma van scholen. De intermediairs zullen scholen helpen om vanuit hun visie en ambities meer samenhang te creëren, waarbij het streven is om de kunstdisciplines te verweven in bestaande vakken. Op dit moment koppelen enkele scholen kunstdisciplines aan WO-methodes en het vak burgerschap & persoonsvorming. Deze vorm van vak-integratie zullen de intermediairs van Pit Cultuurwijzer in de nieuwe CmK-periode verder stimuleren middels co-creaties.

De curriculumherziening biedt ook kansen voor Pit Cultuurwijzer om in contact te komen met nog niet aangesloten scholen, omdat zij naar verwachting ook vragen zullen hebben over de vormgeving van hun cultuuronderwijs. De intermediairs zullen alle scholen in de regio proactief benaderen en waar nodig hulp aanbieden bij het in de praktijk brengen van de wijzigingen. Een stevigere positionering van Pit Cultuurwijzer als expertisecentrum voor cultuureducatie zal de bereikbaarheid voor scholen verhogen, waardoor ook spoor 2 scholen de weg naar Pit Cultuurwijzer (beter) zouden moeten vinden. Het is zaak om voldoende ruchtbaarheid te geven aan deze nieuwe positionering en daarbij het dienstenaanbod helder te communiceren.

WERKWIJZE CULTURELE VELD

Het culturele veld heeft de afgelopen jaren al een mooie groei doorgemaakt; Van een versnipperd veld, naar een netwerk van culturele partners die elkaar steeds beter weten te vinden. Het aanbod heeft door middel van begeleiding, deskundigheidsbevorderingstrajecten, cursussen en begeleidde projecten een kwaliteitsslag doorgemaakt. De werkwijze van Pit Cultuurwijzer wordt, volgens de monitoring 2024 en Pit Denklab sessie dec 2023, door culturele partners als prettig ervaren. Het uitgangspunt van de samenwerking tussen het culturele veld en Pit Cultuurwijzer is altijd de vraag van het culturele veld en/of de partner, waarbij kansen worden gesignaleerd door de intermediair en er samen verbindingen worden gelegd. De Parkstad brede blik, kennis van zaken en de soms kritische houding van Pit Cultuurwijzer zorgen ervoor dat culturele partners hun vragen, projectvoorstellen of uitdagingen bij Pit Cultuurwijzer aandragen. De laagdrempelige vorm van samenwerking dient dan ook zeker behouden te worden. De wens van het culturele veld is om meer met elkaar uit te wisselen rondom thema's (vanuit het onderwijs) en werkwijzen. Daarom zal Pit Cultuurwijzer haar werkzaamheden voor het culturele veld op dezelfde manier continueren en de accenten leggen op de gevraagde punten.

Netwerkbijeenkomst "De Culturele Proeverij", oktober 2023

WERKWIJZE POLITIEKE VELD

Waar de intermediair politieke veld in eerste instantie voornamelijk contact had met de beleidsmedewerker cultuur van gemeentes, breidt dit contact zich steeds meer uit naar de cultuurcoach en beleidsmedewerker onderwijs. In sommige gemeentes komen daar nog beleidsmedewerkers voor specifieke programma's zoals School & Omgeving bij. Tevens is er een bestuurlijk orgaan genaamd Stadsregio Parkstad, waarin de zeven gemeentes een gedeelte van haar bestuurlijke taken hebben belegd. Zij vormt een interessante partner voor Pit Cultuurwijzer omdat het thema cultuur raakvlakken heeft met de sociaal economische tak van deze organisatie.

Het netwerk aan contacten binnen de gemeentes breidt zich dus verder uit. Het blijft daarbij zaak om te zorgen voor draagvlak en informatie uitwisseling rondom cultuureducatie en bijbehorende regelingen/ projecten, zowel op gemeentelijk- als Parkstadbreed niveau. Ook de verdere afstemming over de rol- en taakverdeling van de cultuurcoaches ten opzichte van de intermediairs dient op beleidsniveau met de gemeentes verder afgestemd te worden.

De Parkstadbrede aanpak blijft het uitgangspunt voor Pit Cultuurwijzer, ook in het kader van kansengelijkheid. Echter willen de gemeentes ieder ook hun eigenheid behouden en afzonderlijk van elkaar beleidskeuzes maken. Daarom blijft Pit Cultuurwijzer op individueel niveau met de gemeentes samenwerken, en wordt er via Stadsregio Parkstad geprobeerd om Parkstadbrede afspraken te maken. Hiervoor worden er werkgroepen samengesteld (cultuur, onderwijs en welzijn) waardoor kennis en informatieoverdracht worden gebundeld.

KLANKBORDGROEP

De klankbordgroep is een structureel overlegorgaan met een evenredige vertegenwoordiging uit het onderwijs en het culturele veld, waarin zowel directie als uitvoerende medewerkers zitting nemen. Samen bezitten zij waardevolle expertises waarmee zij aanvragen van scholen en culturele instellingen voor co-creaties, deskundigheidsbevorderingen en groepspakketten beoordelen. Dit leidt tot een onafhankelijk advies aan de projectleider. De klankbordgroep wordt in CmK4 voortgezet. Het werkproces staat beschreven in bijlage X.

ADVIESGROEP

De adviesgroep, bestaande uit de wethouders cultuur van iedere gemeente, wordt ingezet om meer draagvlak te creëren voor een Parkstadbrede samenwerking op het gebied van cultuureducatie. Tevens kunnen er, afhankelijk van het thema, ook bestuurders van culturele instellingen en onderwijsbesturen aansluiten bij dergelijke adviesgroep bijeenkomsten. Het streven is om jaarlijks minimaal één bijeenkomst op bestuurlijk niveau te laten plaatsvinden.

4.2 De resultaten over de jaren heen en aan het eind

Doelstelling	De resultaten over de jaren heen en aan het eind
1. Samen met het culturele veld en het onderwijs brengt Pit Cultuurwijzer ieder kind en jongere van Parkstad in aanraking met cultuureducatie.	De afgelopen jaren heeft Pit Cultuurwijzer aan deze doelstelling gewerkt door het inzetten van de visietrajecten op scholen. Steeds meer scholen zijn met dit traject gestart (70%), echter is er om verankering te bewerkstelligen nog meer tijd, coaching en begeleiding vanuit Pit Cultuurwijzer nodig.
2. Pit Cultuurwijzer zorgt samen met de scholen voor de verankering van cultuureducatie in de dagelijkse lespraktijk, conform het nieuwe curriculum, en stimuleert scholen om leerlingen in aanraking te laten komen met de verschillende kunst & cultuur disciplines.	Het grote aantal scholen dat het visietraject al heeft doorlopen, verlegt de focus naar een meer praktische modus van het inzetten van projecten en activiteiten. Hierdoor verandert de rol van de intermediair ook naar een meer praktijkgerichte aanpak, waarbij de visie als basis blijft bestaan.
3. Samen met het culturele veld en het onderwijs zorgt Pit Cultuurwijzer ervoor dat er passende activiteiten worden ontwikkeld voor de deelnemende kinderen.	Om deze doelstelling te bewerkstelligen blijft Pit Cultuurwijzer op zoek naar culturele partners om het netwerk te verbreden en te verdiepen. Dit heeft onder andere geleid tot een investering en optimalisering van Parkstad CultuurWeb. De samenwerking met cultuurcoaches binnen de gemeentes draagt ook bij aan het realiseren van deze doelstelling.
4. Scholen, culturele instellingen en cultuurondernemers in Parkstad worden door Pit Cultuurwijzer begeleid tot een netwerk van deskundige en intensief met elkaar samenwerkende partners.	Er zijn diverse netwerken in de regio Parkstad ten behoeve van borging van CmK; • Bovenschools ICC-netwerk binnen de onderwijsstichtingen • Parkstadbreed netwerk rondom School & Omgeving programmering • Parkstadbreed gemeentelijk overleg op zowel ambtelijk- als bestuurlijk niveau. • Netwerk van cultuurcoaches uit Parkstad.
5. Pit Cultuurwijzer zorgt voor een cursusaanbod, passend bij de behoeften van de partners uit het onderwijs en culturele veld, om de deskundigheid in het werkveld te vergroten.	• Samen met culturele partners en Limburgse penvoerders is er een divers cursusaanbod ontwikkeld voor zowel het onderwijs als cultuur professionals.
6. Pit Cultuurwijzer zet zich in om de bestaande netwerken met elkaar te verbinden en neemt deel aan nieuwe netwerken, waaronder de School & Omgeving coalities, om de rol van expertisecentrum in de regio te kunnen vervullen.	• Pit Cultuurwijzer is in de regio Parkstad het expertisecentrum voor cultuureducatie en daarbij verbonden aan de lokale, provinciale en landelijke netwerken om kennisdeling te bewerkstelligen.
7. Pit Cultuurwijzer zet zich in om bij de ontwikkelingen binnen schoolbesturen aan te haken, en daarmee ook het onderwijs, en actief mee te denken in de verbinding tussen cultuureducatie en burgerschap.	• Pit Cultuurwijzer streeft naar een (eind)situatie waarbij cultuureducatie een vaste plek heeft gekregen in het lesprogramma van het onderwijs. Hierin wordt de verbinding gelegd tussen de kunstdisciplines en andere vakken.

4.3 De omschrijving van activiteiten

Doelstelling	De omschrijving van activiteiten
1. Samen met het culturele veld en het onderwijs brengt Pit Cultuurwijzer ieder kind van Parkstad in aanraking met cultuureducatie.	• Bruikbare tips en voorbeeldprojecten dienen als inspiratie voor leerkrachten om zelf aan de slag te gaan in de klas of met een culturele partner op locatie; • Tijdens bijeenkomsten worden (nieuwe) culturele partners en/of kunstdisciplines bij leerkrachten onder de aandacht gebracht om laagdrempelig kennis mee te maken; • Door het stimuleren van co-creaties tussen school en culturele partner, tracht Pit Cultuurwijzer diversiteit in het culturele aanbod op school te stimuleren; • Het laagdrempelige professionaliseringsaanbod draagt bij aan het wegnemen van de handelingsverlegenheid van leerkrachten om zelf in de klas aan de slag te gaan met cultuureducatie; • Als lid van de werkgroepen rondom de programmering van bijv. de Tussenschoolse Opvang (TSO) of Gezonde Basisschool van Toekomst tracht Pit Cultuurwijzer aandacht voor culturele activiteiten in te bedden.
2. Pit Cultuurwijzer zorgt samen met de scholen voor de verankering van cultuureducatie in de dagelijkse lespraktijk, conform de curriculumherziening, en stimuleert scholen om leerlingen in aanraking te laten komen met de verschillende kunst & cultuur disciplines.	• De intermediairs zijn aanjager en expert bij specifieke vraagstukken. Hierin delen ze kennis en dragen ze o.a. voorbeeldprojecten of samenwerkingspartners aan. • De inzet van het visietraject als middel blijft bestaan, maar is niet meer het hoofdmiddel in de begeleiding van scholen. Instappen op later moment in traject mogelijk. • Inzet van inspiratiesessie en bijeenkomsten bij culturele partners als middel om leerkrachten kennis te laten maken met (andere) kunstdisciplines. • Het aanbieden van cursusaanbod om leerkrachten vaardiger te maken en voorbeelden te geven om zelf in de klas aan de slag te gaan met diverse kunstdisciplines. • Stimuleren en onder de aandacht brengen van mogelijkheden tot co-creatie. • Het culture veld actief betrekken bij de ideevorming in wat zij kunnen betekenen voor het onderwijs, bijv. aan de hand van thema's of vakken. • Middels o.a. een online database worden diverse culturele partners onder de aandacht gebracht; • Ruimte geven aan uitvoer voor, en met, de leerlingen waarbij duurzaamheid een voorwaarde is. • Samen met het culturele veld en de scholen de mogelijkheden onderzoeken voor tussen- en/of naschoolse CmK-proof cultuureducatie op de scholen. • Het delen van voorbeeld projecten uit de regio om leerlingen zo veel mogelijk verschillende kunst & cultuurdisciplines te laten ervaren, zonder dat scholen het (lokale) lesmateriaal opnieuw laten ontwikkelen. • Lobbyen voor het mogelijk maken van een busvervoerregeling in iedere gemeente in Parkstad, zodat leerlingen de cultuur zowel in de klas als in "de grote wereld" ervaren. • Zichtbaar maken van diverse culturele partners middels o.a. Parkstad CultuurWeb en bijeenkomsten. • Werken aan de zichtbaarheid van CmK en Pit Cultuurwijzer als expertisecentrum.
3. Samen met het culturele veld en het onderwijs zorgt Pit Cultuurwijzer ervoor dat er passende activiteiten worden ontwikkeld voor de deelnemende kinderen.	• In samenwerking met culturele partners wordt lesaanbod gecreëerd dat aansluit bij (lokale) thema's uit het onderwijs. • In samenwerking met andere Limburgse penvoerders en BIS instellingen wordt lesaanbod gecreëerd/uitgewisseld dat aansluit bij (lokale) thema's uit het onderwijs. • Stimuleren en onder de aandacht brengen van co-creatie mogelijkheden, zowel binnen het onderwijs als culturele veld. • Culturele partners worden ondersteund middels projecten als Reizen in de Tijd om (bestaand) lesaanbod (door) te ontwikkelen. • Naast kennis en expertise ook financiële middelen ter beschikking stellen om culturele partners te helpen bij het doorontwikkelen van hun lesmateriaal (groeipakketten).

4. Scholen, culturele instellingen en cultuurondernemers in Parkstad worden door Pit Cultuurwijzer begeleid tot een netwerk van deskundige en intensief met elkaar samenwerkende partners.	• Pit Cultuurwijzer organiseert bijeenkomsten om het netwerk met elkaar kennis te laten maken, informeren en uiteindelijk met elkaar te verbinden. • De Pit Denklab bijeenkomsten zijn een middel om partners laagdrempelig met elkaar te laten brainstormen/samenwerken rondom een thema; • Op vraag (van een school) kunnen diverse culturele partners worden samengebracht om gezamenlijk een project of leerlijn te ontwikkelen.
5. Pit Cultuurwijzer zorgt voor een cursusaanbod, passend bij de behoeften van de partners uit het onderwijs en culturele veld, om deskundigheid in het werkveld te vergroten.	• Het inventariseren van professionaliseringsbehoeften op bij de partners uit zowel onderwijs al culturele veld. • Het realiseren van een divers cursusaanbod. • Het culturele veld actief betrekken bij de professionalisering van leerkrachten en docenten door hen te benaderen om een cursus te verzorgen. • Het vergroten van de provinciale samenwerking op het gebied van een professionaliseringsaanbod met andere penvoerders. • Blijvend investeren in de deskundigheid van het projectteam door het volgen van cursussen en het bijwonen en van (landelijke) kennisbijeenkomsten.
6. Pit Cultuurwijzer zet zich in om de bestaande netwerken met elkaar te verbinden en neemt deel aan nieuwe netwerken, waaronder de School & Omgeving coalities, om de rol van expertisecentrum in de regio te kunnen vervullen.	• Verbinden van, en samenwerken met, partners uit andere domeinen zoals combinatiefunctionarissen cultuur (en sport) en welzijnspartners. • In het kader van het programma School & Omgeving samen met de coalities en betrokken partners een netwerk realiseren met bijbehorende infrastructuur om zorg te dragen voor samenwerking en uitwisseling. • Samen met scholen en het culturele veld de mogelijkheden onderzoeken, en waar mogelijk realiseren, om naschoolse cultuureducatie op de school plaats te laten vinden binnen de School & Omgeving programma's. • De samenwerking met (specifieke) BSO's continueren. • Waar mogelijk verbinding zoeken met amateurkunsten, met name muziekverenigingen, om hen op te nemen in ons netwerk. • Om de verbinding van binnen- en buitenschools kracht bij te zetten, zouden ten behoeve van talentontwikkeling de volgende resultaten wenselijk zijn; • Behoud van de vak-vooropleiding Beeldend en Muziek; • Faciliteren van de vak-vooropleiding Dans.
7. Pit Cultuurwijzer zet zich in om bij de ontwikkelingen binnen schoolbesturen aan te haken, en daarmee ook het onderwijs, en actief mee te denken in de verbinding tussen cultuureducatie en burgerschap.	• Actief voorbeelden van burgerschapsprojecten delen, werksessies organiseren, cursusaanbod en kennisdeling rondom burgerschap faciliteren voor zowel onderwijs als culturele partners. • In gesprek met schoolbesturen afstemming bewerkstelligen over (het belang van) cultuureducatie. • Op Parkstad breed niveau in gesprek gaan met schooldirecteuren om ontwikkelingen en kennisoverdracht te realiseren alsmede informatie op te halen om cultuureducatie verder te borgen in de scholen. • Het initiëren van gesprekken en/of werksessies om het culturele veld te informeren over de actuele thema's en veranderingen in het onderwijs, om hen zodoende (beter) te kunnen laten aansluiten bij de behoeften van de scholen in Parkstad. • Intermediairs van Pit Cultuurwijzer volgen de landelijke ontwikkelingen, wisselen informatie uit met intermediairs van andere penvoerders uit het land en wonen bijeenkomsten bij om goede voorbeelden als inspiratie mee te nemen naar de regio.

4.4 De afbakening van het project en de samenhang met andere activiteiten

Pit Cultuurwijzer richt zich gedurende de komende subsidieperiode met haar activiteiten alleen op de CmK doelstellingen zoals in paragraaf 4.1 benoemt. SCHUNCK heeft als culturele instelling, en penvoerder, nog andere taken. Deze staan los van het projectteam van Pit Cultuurwijzer. De intermediairs werken alleen voor het project Pit Cultuurwijzer en voeren geen andere werkzaamheden voor SCHUNCK uit.

5.

SAMENWERKING

penvoerders, onderwijs, culturele instellingen, instellingen voor hoger onderwijs en anderen

Pit Cultuurwijzer kan alleen een verduurzaming van cultuureducatie realiseren, als alle partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen, vanaf de basis worden meegenomen. Hieronder volgt een toelichting per samenwerkingspartner.

Samenwerkings-partner	Omschrijving / toelichting	Taak en rolverdeling
Basisonderwijs	In de CmK4 periode blijft de focus op het primair onderwijs. Zij vormen het werkgebied met het grootst aantal deelnemende scholen.	Partner en deelnemer
Voortgezet onderwijs	De behoefte in de VO geeft aan dat ook in dit werkveld begeleiding en coaching van de intermediairs gewenst is. De deskundigheidsbevorderingstrajecten en netwerkbijeenkomsten dienen hier (beter) bij aan te sluiten. Tevens zijn er mooie samenwerkingsprojecten met culturele partners die ook in VO kunnen worden voortgezet, of zijn er succesvolle projecten in het VO die ook interessant zijn voor het PO. Hierin is een rol voor de intermediairs van Pit Cultuurwijzer weggelegd om deze projecten zichtbaarder te maken. Tot slot kan Pit Cultuurwijzer mogelijk een verbindende rol spelen voor het culturele veld in de loopbaanoriëntatietrajecten die door VO-scholen worden aangeboden.	Partner en deelnemer
Pabo en kunstvakonderwijs	In Parkstad is geen Pabo en/of kunstvakonderwijs gevestigd. Daarom wordt er op dit punt samengewerkt met de andere penvoerders in (Zuid-)Limburg, zie bijlage X. Er zijn wel vooropleidingen voor het kunstvakonderwijs in de regio Parkstad aanwezig, waarmee Pit Cultuurwijzer contacten onderhoudt.	Partner

Culturele veld en amateurverenigingen	De culturele infrastructuur is van essentieel belang binnen alle facetten: • Het vormgeven van de activiteiten met de scholen; • Gezamenlijke inspanning t.b.v. de samenwerking met Pit Cultuurwijzer en culturele partners; • Een bijdrage leveren aan de deskundigheidsbevordering van leerkrachten; • Een bijdrage leveren aan de inhoudelijke/ thema bijeenkomsten van Pit Cultuurwijzer. Naast regionale partners wordt er ook samengewerkt met culturele instellingen uit de provincie of zelfs landelijke instellingen, al dan niet via de BIS infrastructuur.	Partner en deelnemer
Gemeentes	Momenteel opereren de Parkstadgemeentes op het gebied van CmK als zeven losse eilanden die minimaal met elkaar verbonden zijn. Pit Cultuurwijzer wil deze samenwerking op Parkstadbreed niveau bevorderen. Daarnaast wordt de individuele samenwerking met gemeentes gecontinueerd om beter aan te sluiten bij de lokale behoeften. Daarom organiseert Pit Cultuurwijzer netwerkbijeenkomsten voor beleidsmedewerkers en fungeert Pit Cultuurwijzer als verbinder in de regio.	Partner
Provinciale samenwerking penvoerders Limburg en Huis voor de Kunsten Limburg (HKL)	Alle penvoerders uit Limburg werken samen met het Huis voor de Kunsten Limburg(HKL) met als doel elkaar te versterken en om CmK binnen de hele provincie te verduurzamen. Op de volgende thema's zal de provinciebrede samenwerkingen worden gecontinueerd: 1. Kennisdeling Samenwerking en kennisdeling op het gebied van professionalisering 1.2 Kennisdeling betreffend het programma School en Omgeving 1.3 Kennisdeling betreffend het thema Burgerschap 2. Verbinding en Versterking van onderwijs en Culturele Veld 2.1 Reizen in de Tijd 3. Samenwerking PABO en Kunstvakonderwijs 4. Monitoring evaluatie EVI 3.0 In bijlage 1 worden deze punten verder toegelicht.	Partner

6.

KENNISDELING

De onafhankelijke positie ten opzichte van scholen, culturele partners en gemeentes zorgt ervoor dat Pit Cultuurwijzer een gesprekspartner is voor velen. Door deze gesprekken op diverse niveaus, de opgedane kennis en het combineren van ervaringen, kunnen nieuwe verbanden worden gelegd of kansen ontdekt. Het belangrijkste streven hierin blijft het behartigen van, en het uitdragen van het belang van, goed cultuuronderwijs voor alle kinderen. De opgedane kennis willen we graag delen.

PIT CULTUURWIJZER ALS EXPERTISECENTRUM VOOR CULTUURONDERWIJS IN DE REGIO

Middels de onafhankelijke positie van de intermediair, de opgedane kennis, het grote netwerk en de duidelijke taakstelling van de CmK regeling, weten partijen uit de regio Pit Cultuurwijzer te vinden met hun vragen over cultuureducatie. De komende vier jaar, en wellicht nog wel langer, is er een aanjager en verbinder nodig om goed cultuuronderwijs vorm te geven en te laten borgen binnen de regio Parkstad, zo blijkt uit de monitoring van 2024 van Pit Cultuurwijzer en de gesprekken met partners uit het veld. Het uitdragen van de positie als expertisecentrum zal zich dan ook vooral uiten in het vergroten van de zichtbaarheid van Pit Cultuurwijzer in de regio en een duidelijker dienstenaanbod. Dit dienstenaanbod bestaat uit coaching en begeleiding, bijeenkomsten en kennisdeling, cursusaanbod en het aanjagen en initiëren van co-creaties. Pit Cultuurwijzer blijft zich daarom inzetten om de verzamelde informatie en kennis te delen. Deze kennisdeling vindt plaats op verschillende niveaus, zowel lokaal, regionaal als landelijk.

LOKAAL

Ten eerste is er de kennisdeling tussen de intermediairs en leerkrachten. Daarbij stimuleert Pit Cultuurwijzer ook de uitwisseling van kennis en projecten tussen scholen onderling. De intermediair is hier de aanjager van, en initieert bijeenkomsten waarbij kennis en kunde worden uitgewisseld en netwerken worden verstevigd. Ten tweede is er de kennisdeling binnen het culturele veld. Zij hebben aangegeven dat er behoefte is om onderling meer inhoudelijke (en soms praktische) kennis te delen. Daartoe zal Pit Cultuurwijzer o.a. regelmatig, thema gerelateerde bijeenkomsten organiseren voor haar culturele partners. Eveneens zullen de partners uit het politieke

veld op regelmatige basis worden geïnformeerd en uitgenodigd worden voor bijeenkomsten.

Verder komt lokale kennisdeling op de volgende momenten tot uiting:

- Halfjaarlijkse netwerk- en/of themabijeenkomsten (onderwijs en culturele veld);
- Netwerk ICC'ers;
- Inspiratiemomenten op scholen;
- Klankbordgroep;
- Aansluiten bij bestaande netwerken zoals cluster-overleggen van schoolbesturen;
- Via de website en social media kanalen van Pit Cultuurwijzer.

REGIONAAL

- Kennisdeling met collega penvoerders en intermediairs uit de provincie;
- Bijeenkomsten Platform Cultuureducatie Limburg (PCL);
- Bijeenkomsten Platform Muziekonderwijs Limburg.

LANDELIJK

- CmK dag / conferentie van het Fonds voor Cultuurparticipatie;
- LKCA bijeenkomsten;
- Kennisdeling met andere CmK penvoerders en intermediairs uit het land.

Kennisdeling betreffende leesplezier
De meest recente PISA-scores onderstrepen het feit dat laaggeletterdheid in de regio Parkstad (nog steeds) aandacht verdient. Pit Cultuurwijzer gelooft dat CmK een positieve bijdrage kan leveren aan de taal- en leesbevordering van leerlingen in de regio. Dit wordt tevens onderschreven door schoolbestuur INNOVO en CUBISS (Provinciaal Ondersteuning Instelling voor bibliotheken in Limburg). De startende samenwerking tussen bibliotheken en Pit Cultuurwijzer zal in de CmK4 periode een vervolg krijgen. Binnen het bestaande bibliotheckenetwerk is al sprake van kennisdeling, waarbij Pit Cultuurwijzer cultuur(educatie) gerelateerde informatie deelt. Culturele partners worden door de intermediairs van Pit Cultuurwijzer verder begeleid om met hun culturele aanbod een koppeling te maken met literatuur.

Kennisdeling betreffende het thema burgerschap
Het bevorderen van burgerschap is binnen het onderwijs van nu een belangrijk thema waarbij scholen een sleutelrol spelen in het vormen van betrokken, verantwoordelijke en actieve burgers. Cultuureducatie is een middel dat hier heel goed voor ingezet kan worden. De link leggen tussen cultuureducatie en Burgerschap wordt door het onderwijs nog als een uitdaging ervaren. Omdat zowel het onderwijs in Limburg als sommige penvoerders zoekende zijn naar een goede invulling van dit thema, houden de verschillende penvoerders in de provincie elkaar op de hoogte van de diverse ontwikkelingen. Tevens stimuleert en informeert Pit Cultuurwijzer de culturele instellingen in de regio Parkstad over mogelijkheden om hun aanbod beter te laten aansluiten bij het thema burgerschap. Hierbij worden landelijke en provinciale kennispartners betrokken om mee samen te werken.

Kennisdeling betreffende regeling School & Omgeving
In de regio Parkstad maken 25 PO en 6 VO scholen gebruik van de regeling School & Omgeving. Hierdoor zijn er voor scholen extra middelen beschikbaar om leerlingen te helpen hun talenten (verder) te ontwikkelen. Activiteiten op het gebied van sport en cultuur worden door scholen het vaakst meegenomen in de programmering. Het creëren van de verbinding tussen de schoolvisie op cultuur en de activiteiten programmering is echter vaak nog een uitdaging, mede door het gebrek aan (gecertificeerde) aanbieders. De intermediairs van Pit Cultuurwijzer zijn de afgelopen CmK-periode aangesloten bij diverse werkgroepen om hierin te ondersteunen. Tevens zijn er gesprekken op coalitieniveau gevoerd om samen te kijken naar de wensen en ondersteuningsmogelijkheden vanuit Pit Cultuurwijzer als CmK penvoerder. De inhoudelijke samenwerking staat nog in potlood geschreven. Pit Cultuurwijzer streeft er echter naar om de opgedane kennis binnen haar netwerk te delen, zowel met scholen binnen de regio als met de andere Limburgse penvoerders.

KENNISDELING BETREFFENDE ERFGOED

Gezamenlijk met andere Limburgse penvoerders heeft Pit Cultuurwijzer in de afgelopen CmK-periode geïnvesteerd in erfgoedinstellingen in de regio middels het programma Reizen in de Tijd. Hierin wordt onder andere het aanbod van de erfgoedinstellingen (door)ontwikkeld met behulp van professionele ontwikkelaars. Zo hebben Kasteel Hoensbroek, Museum De Schat van Simpelveld, de Botanische Tuin, Thermenmuseum, SCHUNCK en Discovery Museum hun activiteiten aanbod doorontwikkeld. Daarnaast is er een cursusaanbod om medewerkers en/of vrijwilligers bij te scholen. De overkoepelende website www.reizenindetijd.nl biedt de instellingen een platform om hun zichtbaarheid te vergroten. Pit Cultuurwijzer ziet, net zoals de andere Limburgse penvoerders, nog voldoende kansen voor erfgoedinstellingen in de regio om binnen dit programma te groeien. Zo is er aan het eind van de CmK3-periode een cursus ontwikkeld om het onderwijs mee te nemen in de wereld van erfgoed. Hiermee wordt de cirkel van het programma Reizen in de Tijd rond, want scholen leren in de cursus over erfgoed en vanuit hun vraag/behoefte wordt een lokale erfgoedinstelling uit de Reizen in de Tijd portefeuille betrokken. Deze cursus doorloopt de pilotfase en zal in de nieuwe CmK-periode verder worden uitgerold.

7.

MONITORING & EVALUATIE

Ook in deze planperiode kiest Pit Cultuurwijzer wederom voor een kwalitatieve monitoring waarbij niet alleen onderwijspartners, maar ook de culturele en politieke partners bevraagd worden. Het doel hiervan is de eigen werkwijze aan te scherpen en te verbeteren. De beoogde werkwijze is een vervolg op de monitoringsinstrumenten uit de CmK3-periode. Hierbij werd in een tweejaarlijkse cyclus een digitale vragenlijst ingevuld, gevolgd door een fysiek gesprek. Deze werkwijze leverde in alle velden een grote respons en kwalitatieve feedback op. Daarom is besloten om deze werkwijze in de komende periode voort te zetten.

De prettige samenwerking met O+A Onderzoek krijgt hierin ook een vervolg. Door de expertise van het onderzoeksbureau wordt de focus van de monitoring niet alleen gelegd op het verzamelen van informatie, maar ook op het concretiseren van de respons naar verbeterpunten en acties.

EVI 3.0

De eigen monitoring van Pit Cultuurwijzer zal worden gecombineerd met de resultaten uit het monitoringsinstrument EVI3.0, waardoor hopelijk een completer beeld van de effecten van Pit Cultuurwijzer zichtbaar wordt. LKCA voorziet de penvoeders van dit landelijke monitoringsinstrument. Deze monitoring geeft inzicht waar de school staat en brengt de ontwikkeling van cultuuronderwijs in beeld. EVI 3.0 is er voor en van de school, die hiermee een eigen dossier opbouwt en haar eigen ontwikkeling inzichtelijk maakt.

De Limburgse penvoeders (met uitzondering van de penvoerder van de regio Venlo) kiezen voor gezamenlijke monitoring binnen het onderwijs. De Universiteit Maastricht is hierbij aangesloten als kennispartner voor de data-analyse. Gedurende de CmK 4-periode zal de monitoring met EVI 3.0 zowel in 2026 als in 2028 plaatsvinden.

Pit Denklab met culturele veld inzake CmK 4, november 2023

8.

PLANNING

De aangegeven doelstellingen worden volgens deze planning en activiteiten gerealiseerd.

FASE 0

September 2024
Netwerkbijeenkomst

September – december 2024

- Uitwerking projectplan naar plan van aanpak
- Inrichten financiële administratie
- Inrichten projectstructuur
- Samenstelling team
- Opstellen communicatiestrategie
- Gesprekken met bestaande scholen m.b.t. de voortgang
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen
- Vervolggesprekken c.q. bijeenkomsten met de samenwerkingspartners: INNOVO, MOVARE, culturele instellingen/ ondernemers, amateurverenigingen, gemeentes, provinciaal netwerk

FASE 1

Januari 2025
Kick-off CmK4

Januari – juli 2025

- Warme overgang van CmK3 naar CmK4
- Gesprekken met bestaande scholen m.b.t. de voortgang c.q. voortzetting van de visietrajecten
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen c.q. start met nieuwe scholen
- 1 Bijeenkomst adviesgroep
- 4 Bijeenkomsten klankbordgroep
- 1 Netwerkbijeenkomst
- 1 Pit Denklab bijeenkomst met culturele veld
- 2 Bijeenkomsten op gemeentelijk niveau met cultuurcoaches
- Realisatie activiteiten, waaronder cursussen uit professionaliseringsaanbod en SamenScholing, werving ICC-cursus en afronding van ICC-training VO.

FASE 2

Augustus – december 2025

- Voortzetting begeleiding scholen en culturele partners
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen c.q. start met nieuwe scholen
- Oriënterende gesprekken met nieuwe culturele partners
- Oriënterende gesprekken over curriculum vernieuwing met diverse partners waaronder schoolbesturen, Limburgse penvoerders, etc.
- 1 Bijeenkomst adviesgroep
- 4 Bijeenkomsten klankbordgroep
- 1 Netwerkbijeenkomst voor onderwijs en culturele veld
- 1 Bijeenkomst voor ICC-netwerk
- 1 Pit Denklab met culturele veld
- 2 Bijeenkomsten op gemeentelijk niveau met cultuurcoaches
- 1 Netwerkbijeenkomst voor beleidsmedewerkers Parkstadbreed
- Realisatie activiteiten, waaronder cursussen uit professionaliseringsaanbod, ICC-cursus en SamenScholing
- Voorbereiding monitoring

FASE 3

Januari 2026

- Financiële verantwoording 2025

Januari – december 2026

- Voortzetting begeleiding scholen en culturele partners
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen c.q. start met nieuwe scholen
- Oriënterende gesprekken met nieuwe culturele partners
- 1 Bijeenkomst adviesgroep
- 4 Bijeenkomsten klankbordgroep
- 1 Netwerkbijeenkomst voor onderwijs & culturele veld
- 2 Bijeenkomsten voor ICC-netwerk
- 1 Pit Denklab met culturele veld
- 2 Bijeenkomsten op gemeentelijk niveau met cultuurcoaches
- 1 Netwerkbijeenkomst voor beleidsmedewerkers Parkstadbreed
- Realisatie activiteiten, waaronder cursussen uit professionaliseringsaanbod, ICC-cursus en SamenScholing
- Realisatie monitoring van Pit Cultuurwijzer, aangevuld met EVI 3.0
- Voorbereiding inhoudelijke verantwoording 2025

FASE 4

Januari – juni 2027

- Financiële en inhoudelijke verantwoording 2025-2026

Januari – december 2027

- Voortzetting begeleiding scholen en culturele partners
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen c.q. start met nieuwe scholen
- Oriënterende gesprekken met nieuwe culturele partners
- 1 Bijeenkomst adviesgroep

FASE 5

Januari 2028

- Financiële verantwoording 2027

Januari – december 2028

- Voortzetting begeleiding scholen en culturele partners
- Oriënterende gesprekken met nieuwe scholen c.q. start met nieuwe scholen
- Oriënterende gesprekken met nieuwe culturele partners
- 1 Bijeenkomst adviesgroep
- 4 Bijeenkomsten klankbordgroep
- 1 Netwerkbijeenkomst
- 1 Bijeenkomst voor ICC-netwerk
- 1 Pit Denklab met culturele veld
- 2 Bijeenkomsten op gemeentelijk niveau met cultuurcoaches
- 1 Netwerkbijeenkomst voor beleidsmedewerkers Parkstadbreed
- Realisatie activiteiten, waaronder cursussen uit professionaliseringsaanbod, ICC-cursus en SamenScholing
- Realisatie monitoring Pit Cultuurwijzer, aangevuld met EVI 3.0
- Afronding CmK4

FASE 6

Januari – juni 2029

- Financiële en inhoudelijke verantwoording 2025 t/m 2028

9.2 Toelichting begroting BATENOVERZICHT

Voor de CmK-periode van 2025-2028 is er wederom een samenwerking tot stand gekomen tussen de gemeente Heerlen en de provincie Limburg, waarbij beide partijen zorgdragen voor het realiseren van het matchingsbedrag van € 0,85 per inwoner. De andere helft van de baten zal worden voorzien door het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Toelichting m.b.t. de bijdrage van de scholen
Pit Cultuurwijzer begeleidt het proces op en met de scholen. Hier hoeven scholen geen financiële bijdrage aan te leveren. Hierdoor zijn de budgetten van scholen expliciet bedoeld voor activiteiten met leerlingen. Op het moment dat een school op activiteitsniveau aan de slag gaat met een culturele instelling of ZZP'er, regelt de school dit zelf. Het eigenaarschap ligt immers bij de school. Pit Cultuurwijzer adviseert en verbindt de school met de culturele instellingen, maar heeft geen rol in het betalingsverkeer tussen opdrachtgever (de school) en opdrachtnemer (de culturele instelling of ZZP'er). Het betreft hier echter wel een investering in uren en dus geld van de scholen in cultuuronderwijs. Daarom zijn deze uren doorberekend in de begroting van Pit Cultuurwijzer als investering van de scholen. Omdat dit geen effectief bedrag is wat Pit Cultuurwijzer ontvangt, is het bedrag ook weer teruggeboekt in de begroting.

LASTENOVERZICHT

• Activiteitskosten

Deze kostenpost bestaat voornamelijk uit de personeelskosten van het projectteam. De uren van de experts zullen worden ingezet om zowel scholen als culturele partners te coachen. Daarnaast vervullen zij een schakelfunctie in diverse netwerken en bijbehorende overleggen. De organisatie van bijeenkomsten en diverse communicatieve werkzaamheden zijn ook middels personeelsinzet binnen deze kostenpost opgenomen.

• Deskundigheidsbevordering

Als expertisecentrum voor cultuureducatie ziet Pit Cultuurwijzer het als haar taak om deskundigheid op diverse manieren te bevorderen. Dit gebeurt door middel van cursussen, aanbod, trainingen op maat en provinciale samenwerkingen. Om dit te realiseren, is er binnen deze post op verschillende niveaus budget gereserveerd. Ook het stimuleren van samenwerkingen tussen het onderwijs en het culturele veld, in de vorm van financiële middelen voor de ontwikkeling van co-creaties, valt binnen deze post, evenals budget voor de professionalisering van de penvoerder zelf.

• Kennisdeling

Voor de organisatie van (thema)bijeenkomsten en overleggen is er binnen deze kostenpost budget gereserveerd. Hierdoor kunnen er locaties en/of ruimtes, alsook sprekers worden ingehuurd. Tevens is er budget opgenomen om voor diverse doeleinden promotiematerialen te laten drukken. Daarnaast is in deze kostenpost het onderhoud en hosting van de website opgenomen.

• Monitoring en rapportage

Om de resultaten van de EVI monitoring twee keer in de subsidieperiode te laten analyseren, is er een richtbudget opgenomen als onkostenvergoeding voor de Universiteit Maastricht als kennispartner. Om naast de landelijke monitor ook een regionale monitoring te laten plaatsvinden om o.a. de werkwijze van Pit Cultuurwijzer te evalueren, is er budget opgenomen voor een onderzoeksbureau. Tevens is er ruimte om dit onderzoeksbureau aan het einde van de CmK-periode in te schakelen voor het opleveren van een rapport; wat de resultaten van 12 jaar CmK in Parkstad zal weergeven.

• Accountantskosten

Om jaarlijks de boekhouding te controleren en af te sluiten zal er samengewerkt worden met de Finance & Control afdeling van SCHUNCK, evenals met een accountant. Daar is deze kostenpost voor opgenomen.

• Coördinatiekosten

Volgens voorwaarden van de regeling is er 10% coördinatiekosten in de begroting opgenomen voor SCHUNCK als penvoerder van de CmK-regeling. Daar worden de materiële en personele ondersteuning voor geleverd.

BIJLAGE 1

Samenwerking Penvoerders Huis voor de Kunsten Limburg binnen CmK 4

Alle penvoerders uit Limburg werken samen met het Huis voor de Kunsten Limburg(HKL) met als doel elkaar te versterken en om CmK binnen de hele provincie te verduurzamen.

HKL heeft vanuit haar beschikking van de provincie Limburg een ondersteunende, verbindende en adviserende rol binnen CmK. De behoeften van de penvoerders zijn leidend voor de manier waarop HKL haar taken uitvoert.

Samen met de penvoerders zorgt HKL voor de zichtbaarheid van het programma in de provincie Limburg met behoud van lokale eigenheid.

De samenwerking betreft, in afstemming met de Provincie Limburg, de volgende thema's;

1. KENNISDELING

Samenwerking en kennisdeling op het gebied van professionalisering

1.2 Kennisdeling betreffend het programma School en Omgeving

1.3 Kennisdeling betreffende het thema Burgerschap

2. VERBINDING EN VERSTERKING VAN ONDERWIJS EN CULTURELE VELD

2.1 Reizen in de Tijd

3. SAMENWERKING PABO EN KUNSTVAKONDERWIJS

4. MONITORING EVALUATIE EVI 3.0

5. TOEKOMSTPERSPECTIEF

1. KENNISDELING

Een lerend netwerk is voor verdere professionalisering en deskundigheidsbevordering essentieel. Kennisdeling is daarvan een wezenlijk onderdeel. De penvoerders en Huis voor de Kunsten Limburg werken hierbij intensief samen. Doel van de samenwerking op het gebied van kennisdeling, is het ontsluiten van alle relevante informatie voor penvoerders, scholen en stakeholders. Zo wordt verdere professionalisering mogelijk gemaakt. Hoe werken we?

- Gemiddeld zes keer per jaar komen de penvoerders en het Huis voor de Kunsten Limburg bij elkaar om kennis te delen over zowel inhoudelijke als praktische zaken. Indien nodig en afhankelijk van de agenda sluit de beleidsmedewerker van de provincie Limburg aan.
- Regelmatig wonen de penvoerders elkaars netwerk-bijeenkomsten bij;
- Op medewerkersniveau: intermediairs/cultuurmakelaars-coaches organiseren de penvoerders en HKL inspiratiesessies/ kennisbijeenkomsten.
- De penvoerders en HKL organiseren gezamenlijk themabijeenkomsten voor het culturele veld. Deze themabijeenkomsten worden ook gebruikt als netwerkmoment.
- Op de website <https://hklimburg.nl/cultuureducatie> een verzamelplaats van de vijf Limburgse CmK penvoerders delen we:
 - De deelnemende scholen per penvoerder;
 - Het gezamenlijke scholingsaanbod voor zzp-ers binnen het programma SamenScholing;
 - De ZZP database wordt momenteel geëvalueerd en daarna wordt er gekeken of deze voortgezet moet worden.

HKL draagt zorg voor de uitvoer van de website, de penvoerders dragen zorg voor het aanleveren van de inhoud. Updates worden al naar gelang relevante ontwikkelingen doorgevoerd.

Samenwerking en kennisdeling op het gebied van professionalisering

Het doel van de samenwerking op het gebied van professionalisering is dat door scholing van zowel onderwijs, penvoerders als cultuurprofessionals, kennis en kunde op peil blijft, nieuwe ontwikkelingen beter geduid kunnen worden en zo mogelijk kunnen leiden tot vernieuwende onderwijsconcepten.

Concreet worden hier de volgende acties aan verbonden:

- Professionalisering van de penvoerder, hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van het scholingsaanbod van het LKCA;
- Gezamenlijk aanbieden van professionalisering van onderwijspersoneel;
- We onderzoeken of we het gezamenlijke programma SamenScholing, kunnen voortzetten. Co. De Cultuurontwikkelaar wordt de penvoerder en zorgt voor de facilitering van SamenScholing. De andere penvoerders dragen jaarlijks een deel van hun professionaliseringsbudget bij.

Voor het traject SamenScholing (ontstaan uit Impulsregeling zzp-ers via culturele instellingen)richten de penvoerders zich op de verschillende partijen, waaronder onderwijsprofessionals, zzp-ers, educatieve medewerkers van culturele instellingen en andere cultuurmakers. Ze gaan een fluide vorm van het meester-gezel traject aanbieden, waarbij het aantal uren aangepast wordt aan de ontwikkelvraag van de deelnemers. De successen van SamenScholing worden voortgezet:

- Meester-gezel trajecten;
- Masterclasses / Train de Trainer waarbij de behoeften van de doelgroep wordt opgehaald en innovatieve trainingen en workshops die de deelnemers ondersteunen in hun professionalisering worden aangeboden.

Netwerkbijeenkomst "Leesplezier & Cultuureducatie", juni 2023

1.2 Kennisdeling betreffend het programma School en Omgeving

De Gelijke Kansen Alliantie (GKA) sluit vanuit het programma S&O aan bij lokale coalities om hen te ondersteunen bij de ontwikkeling van een stimulerende omgeving voor kinderen en jongeren. In 2023 heeft er een eerste overleg plaatsgevonden tussen Huis voor de Kunsten Limburg, de Limburgse penvoerders, alle Limburgse projectleiders van S&O en de regiocoördinator Marlou Jenneskens. De accountmanager van Meer Muziek in de Klas is aangeschoven bij dit overleg.

De aanwezige scholenkoepels gaven aan een duidelijke behoefte te hebben aan een makelaars rol en aan deskundigheidsbevordering van de externe partners/culturele veld.

Er zal een verdere verkenning plaatsvinden naar de rol van de penvoerders binnen deze twee thema's. Deskundigheidsbevordering van de externe partners/culturele veld kan worden opgenomen binnen het professionaliseringsprogramma van de penvoerders SamenScholing. Verdere gesprekken vinden plaats op lokaal niveau tussen de lokale penvoerder en projectleider.

1.3 Kennisdeling betreffende het thema Burgerschap

Het bevorderen van burgerschap is binnen het onderwijs van nu een belangrijk thema waarbij scholen een sleutelrol spelen in het vormen van betrokken, verantwoordelijke en actieve burgers. Burgerschap maakt onderdeel uit van het inspectiekader. Er ligt een kans om cultuureducatie te legitimeren door een verbinding aan te gaan tussen Cultuureducatie en Burgerschap. Cultuureducatie is een krachtig voertuig om mede invulling te geven aan Burgerschap. Zowel het onderwijs als de Limburgse penvoerders zijn zoekende naar een goede invulling van Burgerschap. Penvoerders, HKL, Primair Onderwijs, Pabo en vakopleidingen zijn voornemens om in voorjaar 2024 een werkgroep te formeren met als doel de verbinding tussen Burgerschap en Cultuureducatie te verkennen. Hierbij worden de bouwstenen van Burgerschap als haakje gebruikt bij het invullen van cultuur educatieve activiteiten van de diverse deelnemende scholen.

2. VERBINDING EN VERSTERKING VAN ONDERWIJS EN CULTURELE VELD

Voor borging van Cultuureducatie, de versterking en verbinding van het onderwijs met het culturele veld, is de ontsluiting van het culturele veld binnen en buiten de provincie belangrijk. Samenwerking van de penvoerders is van toegevoegde waarde omdat de inzet van, en de samenwerking met, het culturele veld niet beperkt blijft tot de eigen regio.

Het doel bij dit thema is tweeledig:

- Inzichtelijk maken welke culturele aanbieders er zijn en hen meenemen in het proces van CmK.
- Scholen in staat stellen om inhoudelijk een goede match te vinden tussen vraag en aanbod.

Concreet verbinden we hier de volgende acties aan:

- Op basis van de behoefte van de culturele instellingen en/of de penvoerders, worden kennisdelingsbijeenkomsten georganiseerd (zie ook 1) met cultuurplaninstellingen en BIS-instellingen. In aanloop naar de planvorming van CmK 4 hebben we het culturele veld bevraagd over hun wensen en behoeften. Deze bevindingen worden meegenomen in de aanvraag CmK 4.
- Informeren van en het organiseren van bijeenkomsten met betrekking tot de regionale instellingen, is de verantwoordelijkheid van iedere penvoerder afzonderlijk.

2.1 Reizen in de Tijd

Een voorbeeld van verbinding en versterking van onderwijs met het culturele veld is het programma 'Reizen in de Tijd'. In de periode CmK 3 zijn de Limburgse penvoerders gestart met het uitrollen van het project Reizen in de Tijd. Dit initiatief uit de provincie Gelderland is gericht op het profileren en verder ontwikkelen van lokaal erfgoed. Culturele partners worden in staat gesteld om met behulp van een ontwikkelaar het bestaande lesaanbod door te ontwikkelen. De penvoerders vinden deze kwaliteitsverbetering waardevol en zien kansen voor andere culturele partners om hier ook van te profiteren. Daarnaast is er een online platform gekoppeld aan het project waarop alle deelnemende erfgoedpartners zichtbaar zijn en er voor het onderwijs aanvullend lesmateriaal beschikbaar wordt gesteld. Het platform toont praktische voorbeelden over hoe erfgoed aan bestaande vakken kan worden toegevoegd. De drempel om dit daadwerkelijk toe te passen in de klas blijkt echter hoog. Ook de bekendheid van het online platform binnen het onderwijs kan nog groeien. De penvoerders en de deelnemende erfgoedinstellingen hebben hierin een inspanningsverplichting. Om het online platform te faciliteren zullen de Limburgse penvoerders allen een jaarlijkse financieel bijdrage leveren aan de hosting van dit platform. Daarnaast zal er kennisdeling plaatsvinden omtrent de voortgang en werkwijze in de diverse regio's. De penvoerders zullen afzonderlijk van elkaar budget reserveren ten behoeve van cursussen voor het onderwijs en ontwikkeluren voor culturele instellingen.

3. SAMENWERKING PABO EN KUNSTVAKONDERWIJS

Voor de toekomst van kwalitatieve cultuureducatie zijn aankomende leerkrachten en kunstvakdocenten cruciaal.

Doel van de samenwerking is om goed cultuuronderwijs een prominentere plek te geven binnen het curriculum van de PABO en het kunstvakonderwijs. Dit doen we door:

- De dialoog aan te gaan met de Pabo en het kunstvakonderwijs over mogelijke samenwerking;
- Kennis te delen over cultuureducatie in het curriculum.
- Betrekken van studenten bij de CmK programma's op de stagescholen.

NB: De activiteiten van de penvoerders die gekoppeld zijn aan de regio waar de Pabo's en/of het kunstvakonderwijs zich bevinden mogen als dekkend worden beschouwd voor de hele provincie.

4. MONITORING EVALUATIE EVI 3.0

LKCA voorziet de penvoerders van een landelijk monitoringsinstrument genaamd EVI 3.0. Deze monitoring geeft inzicht waar de school staat en brengt de ontwikkeling van cultuuronderwijs in beeld. EVI 3.0 is er voor en van de school, die hiermee een eigen dossier opbouwt en haar eigen ontwikkeling inzichtelijk maakt.

De Limburgse penvoerders (uitgezonderd penvoerder Lokaal C voor de regio Venlo) kiezen voor de gezamenlijke monitoring binnen het onderwijs. De Universiteit Maastricht is aangesloten als kennispartner voor de analyse van de data. Afspraak met Universiteit Maastricht is om naast een analyse op schoolniveau ook een provinciale analyse op diverse thema's te maken. Gedurende de CmK 4-periode zal er zowel in 2026 als in 2028 een monitoring met EVI 3.0 plaatsvinden.

5. TOEKOMSTPERSPECTIEF

De periode 2025-2028 zal worden benut om Cultuureducatie te waarborgen en te verankeren in overeenstemming met de landelijke ontwikkelingen van curriculum.nu en het Nationaal Akkoord Cultuurbeoefening.

10.

BIJLAGE 2

Werkproces Klankbordgroep

De klankbordgroep komt acht keer per schooljaar bij elkaar en heeft drie taken:

1. Het beoordelen van ingekomen aanvragen m.b.t. deskundigheidsbevordering, co-creatie en het groeipakket;
2. Het adviseren van leerkrachten, culturele partners en andere betrokken partijen over vakinhoudelijke kwesties;
3. Het adviseren van het projectteam van Pit Cultuurwijzer.

De samenstelling van de groep is een brede vertegenwoordiging uit het onderwijs en het culturele veld uit heel Parkstad:

- Vier vertegenwoordigers uit het basisonderwijs;
- Twee vertegenwoordigers uit het culturele veld;
- Eén vertegenwoordiging uit het voortgezet onderwijs.

In de klankbordgroep zitten tevens twee intermediairs, die de taak van secretaris en voorzitterschap op zich nemen.

De groep is zodanig afgestemd dat er een divers palet aan expertise voorhanden is om te komen tot een deskundig en onafhankelijk advies.

De klankbordgroep is een adviesorgaan, de projectleider blijft eindverantwoordelijk voor de beoordeling van de aanvragen.

Colofon

Heerlen, juli 2024

Met dank aan: Alle bij de totstandkoming van dit plan betrokken leerkrachten, medewerkers, directeuren, beleidsmakers en bestuurders uit het cultuur- en onderwijsveld in de regio Parkstad.

Met een speciaal woord van dank aan het projectteam; Patrick Letterle, Suzanne Reuvers, Ghislaine Hendrikx & Denise Knubben: Zonder jullie waren we nooit waar we nu zijn!

Auteurs: Gina Deckers (projectmanager Pit Cultuurwijzer)
Julie van de Schoor (Manager Educatie SCHUNCK)
Vormgeving: Zuiderlicht
Fotografie: Anne Jannes en Johan Strijckers
Contact: info@pitcultuurwijzer.nl
Adres: Bongerd 18, 6411 JM, Heerlen

